

Az esküdtszék halálraítélte Nordmann igazgató gyilkosát

Csak én lehettem a tettes, de nem emlékszem a gyilkosságra — vallotta Hopp Emil, a Hamburg-brémai gyorsvonaton történt rablógyilkosság tettese

Brémából jelentik: Mult év őszén a német illusztrált lapok képei között egy feltűnően értelmes arcú és jókölsejű fiatal ember fényképe jelent meg. Magas, értelmességet sugárzó homlok, finommet szetű száj, klasszikus profil, csak éppen a szeméi, a tekintete látszott kissé gyanusnak. Volt ezekben a szemekben valami bátorítatlan, elhuzodó és merengő, valami patológikus félelem, az üldözött ember remegése és segítségvárosa.

Az exteriőről inkább egy világtúra lehetett következtetni, mint Hopp Emil Adalbertre, a Hamburg-brémai gyorsvonaton történt rablógyilkosság tettesére, akit heteken át tartó ádáz hajszá után fogott el a rendőrség. A bűn, amelyet terhére róttak, egyike volt az utóbbi idők leghomályosabb gonoszletének. 1928 szeptember 10-én éjszaka a Hamburg-brémai gyorsvonat egyik elsőosztályú fülkéjében, puha bársonyülésben aludt egy utas: Nordmann Henrik a delmonhosi margarin-művek igazgatója. Az elsőosztályú kocsinak mindössze három utasa volt. A folyosón senki sem járt, senki sem zavarta azt a nyulánk, sportcipős fiatalembert, aki párdulósakkal osont el a fülkék sora előtt és nevezetesen óvatossággal nyitotta ki azt a fülkét, amelyben az igazgató aludt. Másnap reggel a gyorsvonat sínpárra mentén, a töltes oldalon megtalálták Nordmann igazgató holttestét. Megállapították, hogy a gyilkos heves dulakodás után megfojtotta áldozatát, azután elrohant az összes értékeit. A rendőrség heteken át kankadallan erővel dolgozott. Tüvé tette az egész vadkét, minden gyanus embert nyomkérdezt, amíg eljutott Hopp Emil Adalbert lakásáig. Két napig őrizték a detektívek a lakás környékét és kétnapi várakozás után befutott hálójukba a vad. A vallató rendőrtisztviselők nem tudták vele boldogulni. Nem tagadott, de nem is tett beismerő vallomást. Lehet, hogy én voltam, nagyon valószínű, de nem tudok rá visszaemlékezni. Arra még emlékszem, hogy felszálltam a vonatra és végigjártam a kocsikat. Többre nem. A rendőrök után pszicháterek kezébe került, majd néhány nap előtt a verdenti esküdtszék elé.

A tárgyalóterem zenefelolási meggett. A vádlottat megbilincseltek kezekkel vezették be, ámbar nem mutat szökési szándékot. Békés beletörődéssel ül le a vádlottak padjára és amikor az elnök magához inti, szolgálatkészén ugrik fel. Felolvassák a vádiratot, amit közömbös

arcú hallgat végig. Azután az elnök megkérdi, van-e valamilyen megjegyezni valója. Udvarias, finomkodó hangon engedelmét kéri, hogy a gyermekkoráról beszélhessen. Mástkülönb nem tudja magyarázatát adni annak, amit tett.

Az elnök biztatására beszélni kezd. Nem iskolázott ember, de intelligenciája kiütökzik minden mondatából. Gyorsan pergeti le ifjúságának sötét éveit. A marakodó, vad szenvedélyekkel már korai fiatalságában megismerkedett. Atyja féltékeny volt édesanyjára, ültötte-verte s néha kést ragadott, hogy végezzen vele. A gyerek szemtanúja volt ezeknek a jeleneteknek, amelyek mélyen belevésdtek képzeletébe. Házukat tűz pusztította el s a lángok a kis család egész vagyonát elemésztték. Apja napszámosnak szegődött, elhagyta édesanyját, őt pedig idegen emberekhez adták. Rossz nevelőszülőket kapott, akik a hét-nyolc esztendősi gyereket lopni tanították. Mikor kitanult, kényszerítették, hogy segítségükre legyen a kereskedések, lakások fosztogatásában. Járt ugyan iskolába, de az ott töltött idők is nagy szomorúságokat és fájdalmakat jelentettek. Osztálytársai lenézték és megvetették. Düh és bosszu forrt benne az egész világ ellen. Lopott, gonoszságokat követett el, csak hogy kiélje bosszuvágyát.

Rajtakapták és javítóintézetbe adták. A jóérzésnek azt a kevése szikráját, amit a bűnök és szenvedélyek kloakájában még megőrzött, bontat és gorombaságokkal verték ki belőle. Bizonyos benne, hogy sohasem jutott volna ilyen mélyre, ha az ifjúsága csak valamivel is jobb körülmények között telt volna el. Beismeri, hogy azután kizárólag lopásokból élt. Erről különben tanuskodnak a rendőri és törvénytörző iratok, melyek szerint 1912—1913-ig sokszor állt a különböző német bíróságok előtt és lopások, betörések miatt évekig töltött a börtönben. Járt Hollandiában és Angliában, megtanult hollandul, angolul és franciául. Nagy nyelvtelensége és gyors felfogóképessége, intelligenciája lényegesen különb életre predesztinálta.

Amikor eljut a rablógyilkosság elbeszéléséhez, mondatai zavarosakká válnak. Emlékezte, amely eddig gépszerű pontossággal produkálta egész életének kisebb-nagyobb eseményeit, most felmondja a szolgálatot. Sok mindenre, egészen lényeges körülményekre nem emlékszik.

Mintha köd burkolná be azt a napot, mintha transzban elte volna át szeptember 10-ének éjszakáját, amikor egy embert megfojtott és kidobott a vonatból.

Nem tagadja bűnét, de nyugodt lelkiismerettel beismerő vallomást sem tehet. Ámbar ő is úgy véli, hogy a gyilkosságot csak ő követhette el, hiszen utána egy idegen pénztárcát talált a zsebében s a revolvere hiányzott.

Hogy felejtette el életének éppen legnagyobb és legdrámaibb eseményét? Azt állítja, hogy 15 éves korától fejfájások és fejfőresők gyöttrik. Néha álmodik és ha felébred, azt hiszi, hogy valóságot élt meg álmában. Mások a valóságról hiszi, hogy csak álmodta. Szeptember 10-ére például úgy emlékszik vissza, mintha egy álom lett volna az egész. Felvillanásszerűen képek kerülnek az emlékezetébe, majd ismét elsüllyednek. Részletekre nem emlékszik. Tudja, hogy felszállt a gyorsvonatra, de arra már

nem emlékszik, váltott-e jegyet. Rémlík neki, hogy egy holttestet kidobott a vonatból, de hogy kit és miért, hogy ő ölte-e meg azt az embert, arra nem tud feleletet adni.

A bíró felszólítja, kísérelje meg lerajzolni azt az elsőosztályú vasuti fülkét,

ahol áldozatával végzett. A vádlott bár ügyesen, mondhatni tehetségesen rajzol, nem tudja hű képét rajzítani a fülkének. A berendezés közé fantasztikus tárgyak rajza kerül, amelynek sola egy vasuti fülkében nem voltak. Viszont a revolverben, amelyet az áldozat mellett találtak, a magára ismert.

A kihallgatott tanúk magára a bűneseményre nézve semmi jelentőset nem tudnak mondani, de a vallomásokból a bíróság teljes képet alkothatott magának a gyilkos előéletéről és hajlandóságairól. Két napig tartó tárgyalás után az esküdtszék halálra ítélte a gyilkost. Hopp Emil megnyugodott az ítéletben, de vadonja szemérségi panaszi jelentett be.

Jeya Major 21 éves diákleányt választották meg Kolozsmegye legszebb leányának

Tizenhat kolozsvári leány versenyzett egymással vasárnap a prefekturán

(Cluj-Kolozsvár, március 4. Az Új Kelet tudósítójától.) Vasárnap délelőtt a prefektúra tanácstermében megválasztották Miss Kolozsmegyét. A választás Jeya Major 21 éves diákleányra esett, aki Kolozsváron a Monostori-ut 72 szám alatt lakik.

A szépségverseny résztvevői már a korai délelőtti órákban jelentkeztek a verseny rendezőjénél, Paulkerov Leonhard szerkesztőnél, aki listára vette a jelentkezők neveit. Összesen tizenhaton jelentkeztek.

1. Eugenia Apolzon, 19 éves diáknő, lakik Kolozsvár, str. Minerva 9.
2. Cecilia Onopescu 18 éves házilány, lakik Kolozsvár, Arena Sportiva 26.
3. Barta Juli, 16 éves, lakik Kolozsvár, str. Pietrosa 17.
4. Matilda Bonciu, 22 éves hivatalnoknő, lakik Kolozsvár, str. Cosbuc 11.
5. Margareta Mihali, 21 éves házilány, lakik Kolozsvár, Bul. Regina Maria 4.
6. Jeya Major 21 éves diáklány, lakik Kolozsvár, Monostori ut 72.
7. Margareta Pop, 20 éves diáklány, lakik Kolozsvár, Monostori ut 72.
8. Szigeti Ilona, 17 éves házilány, lakik Kolozsvár, str. Chinteuului 17.
9. Gärtner Eugénia, 18 éves hivatalnoknő, lakik Kolozsvár, str. Tanarilor 12.
10. Györky Erzsé, 20 éves házilány, lakik Kolozsvár, str. Surda 6.
11. Meisler Ilona 18 éves házilány, lakik Kolozsvár, Bul. Regele Ferdinand 45.
12. Kohn Ilona 19 éves házilány, lakik Kolozsvár, Bul. Regele Ferdinand 122.
13. Gusli Ciuta 21 éves diáklány, lakik Kolozsvár, Piata Cuza Voda 4.
14. Valeria Borca 21 éves diáklány, lakik Kolozsvár, str. Duhilorilor 11.
15. Polonyi Sári 16 éves házilány, lakik Kolozsvár, Minorita-u. 2.
16. Polonyi Margit 17 éves házilány, lakik Kolozsvár, Minorita ucca 2.

A résztvevők déli 1 órákor vonultak fel a zsűri elé, amely a következő tagokból állott. Popa Adám prefektus, dr. Boila Romulus, Zaharia Bársan, Pável Constantin, Irre Sándor, Isaac Emil és Ciupe festőművész.

A versenyzőknek két-három percig lefel kellett sétálniuk a zsűri előtt. A zsűri-

tagok 1-ől 10-ig terjedő számjeggyel osztályozták őket. A kritika eléggé szigorúan történt, amennyiben 10-es osztályzatot senki sem kapott, amant hogy a jelentkezők — bár kétségtelenül voltak közöttük nagyon szépek — csak viszonylagosan állt bialak meg helyüket a verseny keretében. Az eredményt két órákor hirdelték ki a zsűri.

Első lett a 6-os számot viselő Jeya Major, (Magas, koromfeketehajú leány, érdekes arccal, mandulavágású szemekkel. A többiekkel szemben legfőbb előnye az volt, hogy egész megjelenése harmonikus. Selyemruhát viselt.)

Második lett, a 13-as számot viselő Gusli Ciuta. (Óvális arcú, magas, karcsú leány. Tarka mintás-selyem ruhában volt.)

A harmadik nyertes Onopescu, Szigeti, Gärtner és Györky közül választották. A vélemények itt megoszlottak és erős küzdelem indult meg különösen Onopescu és Gärtner között. Végül is harmadik helyezettek a 2-ik számot viselő Cecilia Onopescut jelentették ki. (Közepletméti, tipikus román szépség. Kék selyemruhát viselt.)

Az eredmény kihirdetése után beszélgetünk Jeya Majorral. Elmondotta, hogy filozofia a kolozsvári egyetemen és legfőbb vágya, hogy kijusson Párisba.

Nem akar filmsztárszóni lenni, de egyelőre arra sem gondol, hogy ferjhezmenjen.

Ciuta Gusli a kolozsvári Konzervatórium drámai szakán tanul. Azt mondja, hogy ha Bukarestben 5 kápná meg 400 ezer lejes díjat, szétosztaná a rokkanak és a szegények között.

Onopescu kisacszonynak nagyobb szerep nincsenek, férjhez akar menni.

Azok közül, akiket a zsűri kevésbé szívesnek talált, természetesen voltak olyanok, akik felhívták magukra a figyelmet. Különösen Gärtner Eugeniának voltak nagy esélyei.

Az ország többi megyéjében is vasárnap voltak a választások. Első helyezettjeiből március 17-én Bukarestben választják meg Miss Romániát, akit tudvalevőleg azután Galvestonba visznek, hogy sikeresen szálljon a Miss Univers címért.

Megnyilik!

A Nagyváradról előnyösen ismert Grosz-féle ort. kóser étterem tulajdonosa Temesváron a Loydsor 11. sz. alatt újonnan átalakított modern higiénijával berendezett udvari helyiségében fiókot nyit.

Olcsó abonoma! Lakodalmak és bankettek rendezését vállalja! Temesvár Loydsor 11. Nagyvárad Zöldfa-ucca 10.

Butor
vásárlás bizalom dolga
Ha jó butort akar venni, ne sajnáld az utat.
Marosvásárhelyre
(Tg. Mures) és tekintse meg
Székely és Réti
Erdélyrészi Butorgyár Rt., hatalmas raktárai.
Büsendorfer, Stingl, Wirth, Hoffmann
zongora és pianó
gyárak képviselete.
Hitteli épes egyéneknek kedvező fizetési feltételek

A KATONA-SÜTŐDE

4. számú fiókja — a közönség kényelmére — megnyit. Strada Regina Maria (volt Deák Ferenc-ucca) 27. sz.

Kile a je

Először en rópai közöns következmén talkozás ame északi. Sa céljaul és egész sor en tul — sajros az áldozatból háromlotti né

A világsajt letességgel akció megsz nak egyes meglehetős eredményre kudarnak bekövetkezni húság megnélkül algha semmi áldoz az egész Fu lekzettel lesd ról viszont a sértéseként oly enyhén ennek azután hogy a vita dig — mellék odahaza nem Nobile tábo mástielé gyáv az expedició gei valóban tették fel eg

A berlini U sában Otto K kesen megitt deti fénykép tamazkodó meg Nobile jaról. A munk zások történi behatóan ism az ezeknek s székülönözé Nobile-expedi mertetésére, alapján beszáról, sorra valamennyi rólékössággá törőnek péld nyét és Nobile tábor

A szerző a matékosan amit megir. ható. Ezt ellenőrizni, számoló öss sa alatt állot csodálható Nobile tábor rossziindulat rázni, ahol elágosság ro igazán nincs tudjuk — a kumentumok les támadás tövé . . .

Ettől a p Ottó Katz számára ide mány, haner dokumentum retlen kép mindazoknal szódó drám mol kísértél

Egy bűvös hatású indiánmérég okozta az öngyilkos Pirquet-házaspár tragédiáját?

Bécs, február 4. Az osztrák főváros érdeklődésének központjában még mindig, bár Pirquet orvosprofesszornak és feleségének titokzatos öngyilkossága áll. A haláleset ügyében kifolytatott rendőri eljárás szerint ugyanis már minden kétséget kizáróan megállapították, hogy öngyilkosságról van szó, melyet a világhírű orvostanár és neje éankálival hajtottak végre. Az öngyilkosság kétségtelen megállapítása miatt az ügyészség el is állott a bűbák boncolásától. Mindezt arra mutat, hogy Pirquet professzor alapos meggondolás után, minden részletben előkészítette az öngyilkosságát. A házaspár ismerősei úgy a professzornak, min feleségének különös, ideges természetében keresik a tragikus elhatározás okát. Pirquet báró ugyanis rendkívül excentrikus ember volt, aki állandóan pillanatnyi befolások alatt állott. Az asszonyról viszont a bécsi társaságban jól tudták, hogy kivételesen ideges lány, aki állandóan kényszerképzetek hatása alatt áll. Néha az volt a kényszerképzete, hogy megmerevedik és nem tud elmozdulni a helyéről. Ez azonban nem akadályozta meg, hogy beteges tánczenvedélyeinek is minden lehető módon áldozzon.

Az utóbbi hónapokban az asszony valóságos örült módjára viselkedett és állandóan könyörgött az urának, hogy menjenek együtt a halálba. Pirquet professzor, aki határtalan, szinte beteges szeretettel esüggött a feleségén, minden jel szerint már nem tudott ellenállni az asszony rábeszélésének és elhatározta, hogy vele együtt öngyilkosságot követ el. Pirquetné különben már éveket ezelőtt egy karlsbadi szállodában is öngyilkosságot kísérelt meg.

Bécs, március 4. — Az egyik bécsi hétfői lap a Pirquet házaspár öngyilkosságával kapcsolatban fantasztikus híradást közöl. E szerint a házaspár egy különös mérégnek esett áldozatul melyet Pirquet professzor még Amerikában ismert meg, ahol a baltimorei egyetem professzora volt s mint ilyen nek, felkeltette érdeklődését az indiánok korai halála. Hogy a korai halál okát felderítse, kiutazott az indián rezervációkba, ahol megtanulta az indiánok nyelvét és kuruzsióktól ezután megtudta, hogy az indiánok korai pusztulását egy különös folyadék okozza, melyet különböző növényekből készítenek.

Ez a folyadék az emberi tetert a végsőkig tudja fokozni és akik élnek vele, minden képességeket a maximumra tudják fokozni, hogy aztán rövidesen elpusztuljanak. Pirquet professzor, aki 1911-ben tért vissza Európába, állítólag magával hozta ennek a bűvös növénynek magvait és birtokán és villája kertjében tenyésztette. A lap szerint a bűvös növényből készült folyadék segítségével sikerült Pirquet professzornak azt a hatalmas teljesítményt elvégeznie, amivel világhírnevet megalapozta. De ezzel egyszermind annyira aláasta egészségét, és felesége egészségét, aki szintén élta szerrel, hogy a végső összeomlás előtt — öngyilkossággal menekült a halálba.

Ujabb konfliktus tört ki a kolozsvári ortodox hitközségben

Lemondott dr. Sebestyén József elnök

(Cluj-Kolozsvár, március 4. Az Uj Kelet tudósítójától.) Közöltük nemrég, hogy a kolozsvári ortodox hitközség egyik legutóbbi képviselőtestületi gyűlésén megválasztotta Löwy Mórt és Haberfeld Jakabot dajenoknak. Löwy Mór, a Béth Ábrahám templom rabbiját, a hitközség ezzel a választással tulajdonképen reaktíválta és megfelelő módon méltányolta hosszú évek óta közmegelegedésre végzett pápai működését. Haberfeld, Jakab pedig rendkívül kiváló talmudtudós, aki néhai Wald Jakab dajen leányát veszi feleségül. Ezt a választást az Olhei Móse, maház egyes tagjai megfélembheztek és mozgalmat indítottak a nagy többséggel történt választás megsemmisítése érdekében. Ezzel egyidejűleg Glasner Akiba főrabbi is levélbeli beadványt intézett a hitközség előjáróságához, melyben szintén tiltakozott a választás ellen és követelte még egy dajennek, rosbeth-din; minőségben való akceptálását. A főrabbi annak a határozott követeléseknek adott kifejezést, hogy ez a megválasztandó rosbeth-din egy valóban

mindenképpen által elismert világhírű talmudtudós legyen.

Az előjáróság tagjait rendkívül kínosan érintette Glasner főrabbi határozott hangú, mondhatni ultimátumszerű beadványa, amelynek hatása alatt dr. Sebestyén József benyújtotta lemondását. A lemondás ügyét ma fogja tárgyalni a hitközség előjárósága, amely a dolog természeténél fogva teljes szolidaritást fog vállalni elnökével. Dr. Sebestyén József lemondását azzal indokolja, hogy a főrabbi kívánságát nem tette magáévá, mivel ez esetben elmentébe került volna a hitközség tulajdoni többségével, amelynek bizalma őt az elnöki székbe tiltette. Viszont, szerinte az sen kivánatos állapot, hogy a hitközség elnöksége és a főrabbi között differenciák forogjanak fenn és ezért az egyetlen kivézető utat abban látja, hogy lemond és a hitközségi tagok döntsék el további magatartásuk irányát.

Dr. Sebestyén József lemondásával ismét felvakadt a kolozsvári hitközségi

háborúság kelevénye, amelyet dr. Sebestyén József rövid elnöksége alatt oly szerencsés kézzel és hozzáértéssel terelt a béke és gyógyulás útjára. Egy öt éves belső háborúságnak végett végett dr. Sebestyén József, aki már eddig is a pozitív alkotások egész sorára tekinthet vissza a hitközségi munka terén. Megoldáshoz juttatta a rituális furdó évek óta vajdó kérdés, normalizálta a hitközség zilált pénzügyi viszonyait és megtette a szükséges előkészítő lépéseket, hogy a hitközség ismét megfelelően magas kulturális hivatásának, amennyiben ut

megteremti a megszűnt zsidó köznevelő iskolát. Dr. Sebestyén József a hitközség összes arányait teljes harmoniában töltötte eddig be hivatalt és épen ezért tartjuk rendkívül sajnálatosnak a mostani válság bekövetkezését. Kolozsvár zsidósága épen eléget szenvedett a belső hitközségi villogás sok miatt, sem hogy újabb háborúságot kívánna felkeltetni. Épen ezért remélhető, hogy a mostani krízis csak átmeneti jellegű lesz és dr. Sebestyén József továbbra is nyugdt atmoszférában folytathatja megkezdett konszolidációs művét a kolozsvári hitközség élén.

Elevenkönyvek

Fiatalkok és beérkezettek újszerű írásait adjuk ebben a sorozatban. Új és szenzációs azonban az is, hogy szép kiállítású, egyszérvásonkötésű könyveket adunk ezzel a sorozattal a lehető legolcsóbb árban, az olvasóközönség legszélesebb rétegei számára.

10 kötet
egész vászonkötésben
820.— lej.

Havi részlet: 150.— lej.

Benoit: A király gyűrűje.

Carco: A hurok.

Cocteau: A párisi fiú.

Curwood: Kazán, a farkaskutya.

Hese: Sziddhárta.

Kistemaekers: Váltott előfogattal.

Michaelis: Hét nővér.

Spunda: A halottbűvölő.

Unamuno: Ez aztán a férfi!

Wells: A tengeri tündér.

Megrendelhető az Uj Kelet könyvosztályán utján 150 lejese havi részletben is.

Szerezzen örömet gyermekének!

Rendelje meg a legterjedtebb zsidó ifjúsági folyóiratot, a

Remény-t

megjelenik egyszer havonta.

Tartalmaz mesét, regényt, szindarabot, verset, Cserkész és rejtélyrovatot.

Előfizetési ára:

egy évre 240 lej.
egy félévre 130 lej.

Előjegyzések csak az Uj Kelet könyvosztályán utján eszközölhetők. Kérjen mutványszámot 10 lej értékű levélbelfegy ellenében.

Legújabb Wallace-könyvek

Sötét ember.	ára 240.— lej.
Borzalmak kastélya.	136.—
A hét lakattal lezárt ajtó.	136.—
A smaragd nyaklánc.	136.—
A rémületes arc.	221.—
A sár, a kigyó.	136.—
A bandita.	123.—

Kaphatók az UJ KELET Könyvosztályában.

<p>SELECT-MOZGÓ</p> <p>Ma és holnap utóljára:</p> <p>POLA NEGRI</p> <p>közismert művésznő</p> <p>Szeplőtlen asszony</p> <p>megrendítő drámában.</p> <p>Jón: Noszty fiúesete</p> <p>Főszerepben:</p> <p>Evelyn Holt és Ivor Novello.</p>	<p>URANIAMOZGÓ</p> <p>Közkívánatra:</p> <p>Cárevics</p> <p>Főszerepben:</p> <p>Petrovics Svetislav</p> <p>Jón: A szezon legjobb kalandorfilmje:</p> <p>Toptowni bajnok</p> <p>HOOT GIBSON-nal.</p>
--	---

Lehetően szabadulni Wallace izgalgó regényeinek hatásától.

EBYE

Beszámoló
esepertija
23-án

Február 23-án egyik WIZO lüpe műsoros le. A fiatal a dészéri a kell megen Pollák Belá let vezető e agilitással.

A műsor petroszényi meg, kit B gordin, maj szavalatai dern szaliré felvonásos a díletáns játszó kép Elza mint és Neugohr zeneirodalor ben talált sohn J.: „Jt elő zongorá érzéssel. A című jelen Aranka, Ja kedtek. A dr. Pollák doskodott.

A váloga buffonél mann Józse Anus urnó közönségek vndégeket. Abrahám Jón tónóje, Sch Molnár Jenő Husayadi Ar seni, dr. Fá neveit. Jelen dr. Pollák E I.-né, Labin Frschl Antad Spitzer I.-né Sándorú és ténny társada. Olletes ren Lupeni" me rom hölgy jury tartót Lipótné, Pollák Belá zsef, dr. M urak. Egy Elza urleán. A bál, n negyban h ur művészi geli órákb. A tiszta sorsu zsidó WIZO alap

Felhívás. Mindazokat a Zsidó Da kul óhajtar szivesen lá után 7 ó iskola ülés belí jelent hangjuk sz ják a dalk iránt érdekl Dalkör elő

Az orvostu gyógyi beteges ket Diátá Felvitagos tá

Ne diltó eladár Né Calca e lezse még sok

Egy bűvös hatású indiánmérég okozta az öngyilkos Pirquet-házaspár tragédiáját?

Bécs, február 4. Az osztrák főváros érdeklődésének központjában még mindig a háró Pirquet orvosprofesszornak és feleségének titokzatos öngyilkossága áll. A haláleset ügyében lefolytatott rendőri eljárás szerint ugyanis már minden kétséget kizáróan megállapították, hogy öngyilkosságról van szó, melyet a világhírű orvostanár és neje éian-kálival hajtottak végre. Az öngyilkosság kétségtelen megállapítása miatt az ügyesség el is állott a hullák boncolásától. Mindezen arra mutat, hogy Pirquet professzor alapos megfontolás után, minden részletben előkészítette az öngyilkosságot. A házaspár ismerősei úgy a professzornak, min a feleségnek különös, ideges természetében keresik a tragikus elhatározás okát. Pirquet báró ugyanis rendkívül excentrikus ember volt, aki állandóan pillanatnyi befolyások alatt állott. Az asszonyról viszont a bécsi társaságban jól tudták, hogy kivételesen ideges lány, aki állandóan kényszerképzetek hatása alatt áll. Néha az volt a kényszerképzete, hogy megmerevedik és nem tud elmozdulni a helyéről. Ez azonban nem akadályozta meg, hogy beteges táncszünetjeinek is minden lehető módon áldozzon.

Az utóbbi hónapokban az asszony valóságos örült módjára viselkedett és állandóan könyörgött az urának, hogy menjenek együtt a halálba. Pirquet professzor, aki határtalan, szinte beteges szeretettel csüggött a feleségén, minden jel szerint már nem tudott ellenállni az asszony rábeszélésének és elhatározta, hogy vele együtt öngyilkosságot követ el. Pirquetnél különben már évekkel ezelőtt egy karlsruhi szállodában is öngyilkosságot kísérelt meg.

Bécs, március 4. — Az egyik bécsi hétfői lap a Pirquet házaspár öngyilkosságával kapcsolatban fantasztikus híradást közöl. E szerint a házaspár egy különös mérégnek esett áldozatul melyet Pirquet professzor még Amerikában ismert meg, ahol a baltimorei egyetem professzora volt s mint ilyen nek, felkeltette érdeklődését az indiánok korai halála. Hogy a korai halál okát felderítse, kiutazott az indián rezervációkba, ahol megtanulta az indiánok nyelvét és kuruzsloiktól ezután megtudta, hogy az indiánok Korai pusztulását egy különös folyadék okozza, melyet különböző növényekből készítenek.

Ez a folyadék az emberi tetterőt a végsőkig tudja fokozni és akik élnek vele, minden képességeiket a maximumra tudják fokozni, hogy azután rövidesen elpusztuljanak. Pirquet professzor, aki 1911-ben tért vissza Európába, állítólag magával hozta ennek a bűvös növénynek magvait és birtokán és villája kertjében tenyésztette. A lap szerint a bűvös növényből készült folyadék segítségével sikerült Pirquet professzornak azt a hatalmas teljesítményt elvégeznie, amivel világhírnevét megalapozta. De ezzel egyszersmind anyira aláasta egészségét, és felesége egészségét, aki szintén élt a szerrel, hogy a végső összeomlás előtt — öngyilkossággal menekült a halálba.

Újabb konfliktus tört ki a kolozsvári ortodox hitközségben

Lemondott dr. Sebestyén József elnök

(Cluj-Kolozsvár, március 4. Az Uj Kelet tudósítójától.) Közöltük nemrég, hogy a kolozsvári ortodox hitközség egyik legutóbbi képviselőtestületi gyűlésén megválasztotta Löwy Mórt és Haberfeld Jakabot dajenoknak. Löwy Mórt, a Béth Ábrahám templom rabbiját, a hitközség ezzel a választással tulajdonképen reaktiválta és megfelelő módon méltányolta hosszú évek óta közmegelegedésre végzett pápai működését. Haberfeld, Jakab pedig rendkívül kiváló talmudtudós, aki néhai Wald Jakab dajen leányát veszi feleségül. Ezt a választást az Olteí Móse imaház egyes tagjai megfélebbítették és mozgalmat indítottak a nagy többséggel történt választás megszeméltése érdekében. Ezzel egyidejűleg Glasner Akiba a hitközség előjáróságához, melyben szintén tiltakozott a választás ellen és követelte még egy dajennek, rosbeth-din minőségben való akceptálását. A főrabbi annak a határozott követelésének adott kifejezést, hogy ez a megválasztandó rosbeth-din egy valóban

mindenki által elismert világhírű talmudtudós legyen.

Az előjáróság tagjait rendkívül kínosan érintette Glasner főrabbi határozott hangja, mondhatni ultimátumszerű beadványa, amelynek hatása alatt dr. Sebestyén József benyújtotta lemondását. A lemondás ügyét ma fogja tárgyalni a hitközség előjárósága, amely a dolog természeténél fogva teljes szolidaritást fog vállalni elnökével. Dr. Sebestyén József lemondását azzal indokolja, hogy a főrabbi kívánságát nem tehetné magáévá, mivel ez esetben elentétbe került volna a hitközség tulajdonképeni többségével, amelynek bizalmát az elnök székbe tiltotta. Viszont szerinte az sem kívánatos állapot, hogy a hitközség elnöksége és a főrabbi között differenciák forogjanak fenn és ezért az egyetlen kivezető utat abban látja, hogy lemond és a hitközség tagok döntsék el további magatartásuk irányát.

Dr. Sebestyén József lemondásával ismét feliakadt a kolozsvári hitközségi

háborúság kelvénye, amelyet dr. Sebestyén József rövid elnöksége alatt oly szerencsés kézzel és hozzáértéssel terelt a békeesség és gyógyulás útjára. Egy öt éves belső háborúságnak vett véget dr. Sebestyén József, aki már eddig is a pozitív alkotások egész sorára tekinthet vissza a hitközségi munka terén. Megoldáshoz intatta a rituális fürdő évek óta vajdó kérdését, normalizálta a hitközség zilált pénzügyi viszonyait és megtette a szükséges előkészítő lépéseket, hogy a hitközség ismét megélelhessen magas kulturális hivatásának, valamelyben új

megteremti a megszűnt zsidó köznevelő iskolát. Dr. Sebestyén József a hitközség összes árayalataival teljes harmoniában töltötte eddig be hivatalát és épen ezért tartjuk rendkívül sajnálatosnak a mostani válság bekövetkezését. Kolozsvár zsidósága épen eléget szenvedett a belső hitközségi villogások miatt, semhogy újabb háborúságot kívánna felidézni. Épen ezért remélhetjük, hogy a mostani krízis csak átmeneti jellegű lesz és dr. Sebestyén József továbbra is nyugdt atmoszférában folytathatja megkezdett konszolidációs művét a kolozsvári hitközség élén.

Elevenkönyvek

Fiatalok és beérkezettek újszerű írásait adjuk ebben a sorozatban. Új és szenzációs azonban az is, hogy szép kiállítású, egészvászonkötésű könyveket adunk ezzel a sorozattal a lehető legolcsóbb árban, az olvasóközönség legszélesebb rétegei számára.

10 kötet
egész vászonkötésben
820.— lej.

Havi részlet: 150.— lej.

- Benoit:** A király gyűrűje.
- Carco:** A hurok.
- Cocteau:** A párisi fiú.
- Curwood:** Kazán, a farkaskutya.
- Hese:** Sziddhárta.
- Kistemaekers:** Váltott előfogattal.
- Michaelis:** Hét nővér.
- Spanda:** A halottbűvölő.
- Unamuno:** Ez aztán a férfi!
- Wells:** A tengeri tündér.

Megrendelhető az Uj Kelet könyvosztályán utján 150 lejese havi részletben is.

Szerezzen örömet gyermekének!

Rendelje meg a legterjedtebb zsidó ifjúsági folyóiratot, a

Remény-t

megjelenik egyszer havonta.

Tartalmaz: mesét, regényt, szindarabot, verset, Cserkész- és rejtvényrovatot.

Előfizetési ára:

egy évre 240 lej
egy félévre 130 lej.

Előjegyzések csak az Uj Kelet könyvosztálya utján eszközölhetők. Kérjen
munkányszámot 10 lej értékű levélbélyeg ellenében.

Legújabb Wallace-könyvek

- Sötét ember. ára 240.— lej.
- Borzalmak kastélyra. " 136.— "
- A hét lakattal lezárt ajtó. " 136.— "
- A smaragd nyaklánc. " 136.— "
- A rémületes arc. " 221.— "
- A sár, a kígyó. " 136.— "
- A bandita. " 123.— "

Kaphatók az UJ KELET könyvosztályában.

<p>SELECT-MOZGÓ</p> <p>Ma és holnap utoljára</p> <p>POLA NEGRI</p> <p>közismert művésznő</p> <p>Szeplőtlen asszony</p> <p>megrendítő drámaiban.</p> <p>Jön: Noszty fiúesete</p> <p>Főszerepben: Evelyn Holt és Ivor Novello.</p>	<p>URANIAMOZGÓ</p> <p>Közkívánatra:</p> <p>Cárevics</p> <p>Főszerepben:</p> <p>Petrovics Svetislav</p> <p>Jön: A szezon-legjobb kalandórfilmje:</p> <p>Toptowni bajnok</p> <p>HOOT GIBSON-nal!</p>
---	---

Lehetőleg szabadulni Wallace izgalgó regényeinek hatásától.

Kedd, 1920. március 3.

EGY

Beszám. esemény. 23-án

Február...
WIZO...
A fiatal...
desérő...
kelti meg...
Pollák Bé...
let vezető...
agilitással

A műs...
petrozség...
meg, kit...
gorán, m...
szavatai...
dern szal...
felvonáso...
a díltel...
játzó k...
Elza min...
és Neapol...
zeneirod...
ben talá...
John J...
elő zong...
érzéssel...
oimü jele...
Aranka, J...
kedők. A...
dr. Pollák...
doskodott

A válog...
buffelnél...
mana Józ...
Anus ur...
közönség...
vendégek...
Ábrhám...
tönője, S...
Molnár Je...
Huraydi...
seni, dr...
neveit, J...
dr. Pollák...
I-né, Lak...
Frch] An...
Spitzer L...
Sándorné...
tény társ...
Ölletes...
Lupen" m...
rom hől...
jury tart...
Lupóné...
Pollák B...
zsef, dr...
urak. E...
Elka urle...
A bál...
nygyban...
ur művés...
geli órák...
A listá...
sorsu zsi...
WIZO al

Palhiv

Mindazok...
a Zsidó...
tul óhaj...
szivesen...
után 7...
iskola ü...
beli jelen...
hangjuk...
jű a da...
iránt ér...
Dalkör e

Az orvos...
gyóg...
beteg...
Diéta...
Feltitagos

Ne...
elad...
Ne...
Cafe...
a leg...
még s

EGYESÜLETI ÉLET

Beszámoló a WIZO lupényi helyi csoportja által 1929 február hó 23-án rendezett tea-estélyéről

Február 23-án éjszaka zajlott le a szociális egyesület egyik legsikerültebb mulatsága a WIZO lupényi csoportja által rendezett márciusi tea-estélye keretében.

A fiatalok 2 hónapos egyetemi munkájának a legnagyobb elismerés hangján kell megemlékeznünk, egyszerűen dr. Pollák Béláné urasszonyról, mint az egyesület vezető elnöknőjéről, aki fáradhatatlan agilitással végezte a bál rendezését.

A műsort Horvát Ibi, egy bájos fiatal petrosényi urleány táncszáma nyitotta meg, kit Bretter Lili urleány kísért zongorán, majd Hunyadi Andor ur művészi szavatait emelték az est színvonalát. A modern szatírt „Ádám frakkban” című 2 felvonásos komédia képviselte, melyben a dilettáns mesze felhülhaladó színjátszó képességgel kitűntek Ábrahám Eka mint Éva, Roth Andor mint Ádám és Neapóhr József mint Lucifer. A zsidó zenetudomány Fischei Aranka személyében talált méltó interpretátóra, ki Wolfson J.: „Jüdische Rapsodie” művét adta elő zongorán fényes technikával és átérzéssel. A műsort „Miss Budapest 1929” című jelenet zárta be, melyben Fischei Aranka, Jakabovics S. és Hirsch A. jeleskedtek. A humor és jókedv fokozásáról dr. Pollák Béla mint konferenciavezető gondoskodott.

A válogatott izléssel díszített pompás buffonél Lupényi szép asszonyai Wagmann Józsefné, Roth Alice, Wagmann Annus urnök szerveztek a szépségünnep közönségnek, kik között mint illusztris vendégeket sikerült feljegyeznünk: dr. Ábrahám Józsefné a WIZO erdélyi vezetőnöje, Schaffer Lipótné Petrosényi, dr. Molnár Jenőné Petrosényi, Izrael Jenőné, Hunyadi Andorné, Horvát Berta Petrosényi, dr. Farkas Miklósné urasszonyok neveit, jelen voltak még: Özy Kohn S.-né, dr. Pollák Béláné, Roth Vilmosné, Fochl L.-né, Labin Mórné, Westmann Olga, Fischei Antalné, Reiner S.-né, Labin L.-né, Spitzer L.-né, Szabó Ilsvánné, Sárközi Sándorné és a helybeli zsidó és keresztény társadalom számos tagja.

Ötletes rendezésként felemeljük „Miss Lupényi” megválasztását, melyet egy három hölgy és három férfi tagból álló jury tartott meg, névszerint: Schaffer Lipótné, dr. Ábrahám Józsefné és dr. Pollák Béláné, dr. Katzander József, dr. Molnár Jenő és Schaffer Lipót urak. Egyhangú véleménnyel Ábrahám Eka urleányt mondták ki legszebbnek.

A bál, melynek kitűnő hangulatához nagyban hozzájárult dr. Farkas Miklós ur művészi tárogatójátéka, a késő reggeli órákban ért véget.

A hiszta jövedelem a helybeli szegényorsú zsidó családok segélyezésére és a WIZO alapja javára fordítatott.

Felhívás a Zsidó Dalkör Tagjaihoz.

Mindazokat, akik már eddig jelentkeztek a Zsidó Dalkör tagjaiként, vagy akik ezenfelül ohajtának az énekarban résztvenni, szívesen látjuk kedden március 5-én délután 7 órakor a Ferdinand király-utcai iskola üléstermében, hol a mindké: nemzeti jelképeket zenei hallásuk és éneklésük szakértő vizsgálatára alapján fogják a dalkör tagjaikat felvenni. Az ügy iránt érdeklődőket is szívesen lát a Zsidó Dalkör előkészítő-bizottsága.

Az orvosok, akik nyílt álláspontra szert a **gyógyíthatatlan betegek,** betegek kezelését vállalja a cetra létesült **Diätetikai Sanatorium** Felvitogostást nyújt: Diätetikai Sanatorium Carei-Mari, jud. Salaj.

Ne álljon fel a régen elavult végzettségűk és árveréseknél.
Néparuház
Calea Regale Ferdinand 33.
a legszebb felülműt, arztalmú és még sok ezer cikket 96 leírt árúit.

Az Utrechtsch Dagblad cáfolja, hogy összekötetésben állna a letartóztatott Frank Heinével

A francia-belga egyezmény szövegéért egy centet sem fizettek. Frank Heine vallomása szerint ő hamisította az okmányt

Páris, március 4. — A lapok antwerpeni jelentése szerint a belga határállo másra ma éjjel letartóztatták Albert Frank-Heine belga állampolgár, állítólagos újságíró, aki hosszabb ideig tartó vállalatján bevallotta, hogy az egész világsajtóban élénken kommentált francia-belga titkos katonai egyezményt ő hamisította és adta el egy holland újságírónak, aki azt tovább adta.

Frankot vallomása után újabb vallásnak vetették alá, amely több mint beismerte, hogy egy neurég elhalt bel négy óra hosszat tartott. Ennek során a tábornok iratai közül több katonai egyezmény-mintát elhoptt s ezek alap

ján készítette el a nagy szenzációt keltett hamisított okmányt. A belga rendőrség megállaapította, hogy Frank több szörösen büntetett előéletű és több állam területéről ki is van állva.

A párisi sajtó hasábos tudósításokat közöl a teleplezésről. Franknak állítólag az aktivisták körében bűntársai is vannak.

Berlin, március 4. — Amsterdami jelentés szerint a holland újságírószervezet felhívta az Utrechtsch Dagblad szerkesztőjét, hogy lapjában közölt egyezmény ügyében vesse alá magát vizsgálatnak s bizonyítsa az okmány au-

tentikus voltát.

Berlin, március 4. — A Wolff távirati iroda amszterdami jelentése szerint az Utrechtsch Dagblad igazgatósága és szerkesztősége a lapban vezető helyen bejelentette, hogy sem a lapvállalat, sem a szerkesztőségnek egyik tagja sem állott összeköttetésbe a Brüsszelben letartóztatott egyénnel és az illetőket a vállalat egy alkalmazottja és a szerkesztőség egyik tagja sem ismert. Az igazgatóság közli még, hogy a közölt francia-belga katonai egyezmény szövegéért senkinek egy centet sem fizetett.

Országszerte heves amnesztia-tüntetések zajlottak le vasárnap

Marosvásárhelyen 2 rendőr és 8 munkás megsebesült. Nagyváradon 50 munkást letartóztattak. Kolozsváron Hajjeganu rendőrprefektus tapintatos közbelépése akadályozta meg az uccai összeütközést

Ciuj-Kolozsvár, március 4. Az Uj Kelet tud.) A hónapok óta folyó amnesztia mozgalom az elmúlt vasárnap országszerte heves lefolyású gyűlésekben és uccai manifesztációkban robbant ki, melyek közül nem egy esetben könnyen végzetesé válható összeütközések voltak a munkásság és a hatóságok csapatai között. Az amnesztia-napra, amelyet a baloldali munkásság körében már jóelőre előkészítettek, a kormány már napokkal ezelőtt felügyelt s a rendfenntartó hatóságok készenlétben várták a bekövetkező eseményeket. A leghevesebb tüntetések Marosvásárhelyen, Nagyváradon és Kolozsváron voltak. Marosvásárhelyen negyed óráig tartó uccai harc fejlődött ki a rendőrség és a munkásság között. Nagyváradon 50 embert letartóztattak, míg Kolozsváron Hatjeganu Simon prefektus kellő időben történt közbelépése megakadályozta a komolyabb összetűzéseket. A vasárnapi eseményekről a következő részletes tudósításunk számol be:

A kolozsvári események

A kolozsvári egységes szakszervezetek Karolina-téri otthonában délelőtt 11 óra körül vette kezdetét az amnesztia-gyűlés, amelyen több mint tíz szónok követelte az általános amnesztiát és tiltakozott a nyolc évre elítélt Dobrogeanu Gherea fogvatartása ellen. A heves atmoszférában lezajlott gyűlésen a munkásság nagy tömegben vett részt, úgyhogy a teremben nem lehetett a közönséget elhelyezni és a Karolina-tér is zsúfolva volt az amnesztia-gyűlésre összegyűlt munkásokkal. A gyűlés végzetével a beszédek hatása alatt felzavart tömeg táblákkal az élen akart felvonulni a városban. A tüntetők egyik csoportja a Mátyás- király uccán a Főterre kanyarodott, amikor Hatjeganu Simon rendőrprefektus és Draghiciu igazgató vezetésével tekintélyes rendőri felkészültséggel érkezett a helyszínre, amely a felvonuló munkásságot a Karolina-térre szorította vissza.

A szomszédos utcák torkolatait ekkor már erős kordon zárta körül.

A munkásságot azonban ez nem riasztotta vissza és csoportokba tömörülve meg akarták roharni a rendőrkordonokat.

Az uccákat ekkor autóbussz barrikáddal torlaszolták el, a támadó munkásokat pedig egyre szűkebb körbe szorította vissza a rendőrgyűrű. A munkások „Eljen Dobrogeanu Gherea!” „Eljen az álta-

ános amnesztia!” kiáltásokkal reagáltak erre és már-már összeütközésre került a sor, amikor Hatjeganu Simon rendőrprefektus Dan István szakszervezeti titkárhoz fordult, hogy csillapítsa le a tömeget, mert az izgatott, atmoszférában könnyen véres összetűzésre vezethet. A munkások vezetői erre maguk oszlatták szét a tömeget, mely izgatott hangulatban még sokáig ácsorgott a szomszédos utcákban és kisebb csoportokban járva körül a várost, hangosan éltették Dobrogeanu Gherea-t és követelték az általános amnesztiát.

Marosvásárhelyen összeütközött a rendőrség a munkásokkal

Marosvásárhelyen a Kossuth Lajos- uccai munkások otthonában délelőtt 11 órakor gyűltek egybe a munkások, hogy a meghirdetett népgyűlésen részvegyenek. A népgyűlés napirendjén az amnesztia, Dobrogeanu Gherea elitélése és az egységes szakszervezetek feloszlására irányuló bűnügyi eljárás szerepeltek. Három szónok szólalt fel a népgyűlésen mely a legnagyobb rendben, a munkások otthon udvarán folyt le, amikor Bele Pál fiatal munkás felszólalása után váratlanul kitört a botrány.

A jelenlevő sziguranca ágensek letartóztatták Relett, ami az amnesztia izgalmas atmoszférájú gyűlés kedélyeit még jobban felkorbácsolta. Az otthon udvarán véres verekezés vette kezdetét a rendőrök és a munkásság között s ennek eredményeként két rendőrmester és nyolc munkás könnyebb sérüléseket szenvedett.

Végül is a rendőrségnek sikerült a verekedőket szétszórnia. A munkások otthonban tartózkodó munkásvezérek közül tízet azonnal letartóztattak a sziguranca detektívjei és az ügyészség fogházába szállították őket. A letartóztatottak között Simó Gézá, Bele Pált és még kettőjüket délután szabadlábra helyezték, azonban általános meglepetésre Simót és Belét újra letartóztatta Suciu rendőrprefektus, aki mielőtt tudomást szerzett arról, hogy a munkásvezetőket szabadon engedték, beidéztette őket a rendőrprefekturára.

A letartóztatottak azonnal egészségügyi központokba szállították őket. A letartóztatások és a vasárnapi verekezés Marosvásárhelyen általános izgalmat váltottak ki.

Nagyváradon 50 tüntetőt tartóztatott le a rendőrség

A nagyvárad munkásság vasárnap délelőtt 11 órakor kezdte meg a munkás-

otthonban az amnesztia-gyűlést, amelyvel egyidejűleg a munkások a munkanélküliség ellen is tüntettek. Blech József és dr. Szántó Dezsi öt-hatszáz főnyi munkás előtt tartották beszédeket és a forró hangulatban lefolyt gyűlés után a gyűlés résztvevőinek egy része az uccán folytatta a tüntetést. Mintegy száz munkás az Uj uccán keresztül vonulva Dobrogeanu Gherea-t éltette és az amnesztiát követelte. Adott pillanatban a színház mögött erős rendőr és csendőrszűkítés tüntet elő, körülfogták a tüntetőket és közülök ötvenet letartóztattak. A letartóztatottakat a rendőrprefekturára kísérték. Néhány perccel később a hatóságok házkutatást tartott a munkások otthonában, ahonnan egy teherautón a rendőrprefekturára szállították az irattárat, a pénztárt és még sok más tárgyat.

Marosvásárhelyen rendőrprefektus nyilatkozott a lapok megjelent munkatársai előtt és kijelentette, hogy sem ő, sem a közönség nem tulajdoníthat nagyobb fontosságot a munkásmanifesztációnak. A letartóztatott munkások ellen a Marosvásárhelyi rendőrvény alapján indult meg az eljárás.

Az ország többi városaiban viszonylag csendesen lett el az amnesztia-nap. Kisebbségben és Bukarestben egyetlen letartóztatás sem történt. Bukarestben az amnesztia-gyűlés munkásai szintén uccai tüntetést akartak rendezni, ezt azonban a rendőrség megakadályozta és csak egyenként bocsátották ki a munkások otthonból a munkásokat.

Ingyen akarok otthon nyelvet tanulni

Kérek _____ nyelvre jegyzéket és utasítást
Név _____
Cím _____

LEPAGE könyvkereskedés Ciuj.

— Nyolc munkást ölt meg a felrobbant lugkörtartály. Londonból jelentik a Times tudósítójának közlése szerint a zemberikai Georgia államban levő Atlanta nevű városban felrobbant egy lugkörtartály. Az explózió a szomszédos építkezéseknél dolgozó munkások közül nyolcat megölt.

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsodás naplapja.
Főszerkesztő: Dr. Áron Ernő.
Felolvasó szerkesztő: Jámor Ferenc.
Bukaresti szerkesztőség: K. Szmér Rezső,
Str. Caroli 81.
Az Uj Kelet cikkének utánnomását csak írásra megjeleléssel engedjük meg.

— **Menza-bál.** A kolozsvári zsidó Menza báljára serényen folynak az előkészületek. Az előkészítő bizottság vasárnap délután népes értekezletet tartott, melynek résztvevői a legnagyobb lelkesedéssel álltak a bálakéio mellé és bírul vizik Kolozsvár zsidói között, hogy március 9-én lesz a Menza-bál, melyen mindenkinek jelen kell lennie. A bál előkészületei már a legnagyobb rendben haladnak előre és egészen bizonyos, hogy szombaton este zsufolásiig tömve lesz a Metropoli kávéház.

— **Táviratváltás Briand és Kellogg között.** Párisból jelentik: A Kellogg-egyezmény törvényhozási ratifikációja alkalmasból szívélyes táviratváltás volt Kellogg államtitkár és Briand külügyminiszter között. Kellogg táviratilag üdvözölte Briand külügyminisztert és köszönetet mondott a gyorsan bekövetkezett ratifikációért s azt a kívánságát juttatta kifejezésre, hogy a francia külügyminiszter munkásságát a világ békéjéért még hosszú időn át folytassa. Briand válaszában a francia-amerikai barátság bensőséges voltát hangoztatta.

VONATON, zsufolt termekben influenza, nátha ellen véd Anacol-pasztila szopogalása. Egy phiole ára 37,— lei.

— **A Keren Kajemet Iroda közleményei.** Figyelmeztetjük a KKL-biztosokat, az Aviva és Barisszia Hitchabrutokat, hogy amennyiben purimi műsor anyagra van szükségük, sürgősen közzöljék irodáinkkal, mert a költségek megtakarítása végett csak annyi példányban készítjük el a purimi anyagot ahány ilyenirányu kérés hozzánk 8 napou belül beérkezik. Az idő előrehaladottságára való tekintettel egyébként is a legtöbb helyen az előkészületek már folynak és hisszük, hogy egyetlen ifjusági csoport sem fogja elmulasztani a purim ünnepeit a KKL-re felhasználni. Verseket, purimi tréfákat, vigjátékokat, szindarabokat, stb. bocsájthatunk rendelkezésre. Keren Kajemet erdélyrészi központi irodája.

Rádiózik? Jár operába?

akkor nem nélkülözheti a legújabb Operaismertetőt

Az opera és zeneirodalom remekműveit kimerítően ismerteti és nagyszánu kottapédánnyal illusztrálja.

Eddig megjelent:

Gounod: Faust	ára 34.—
Wagner: Lohengrin	„ 34.—
Bizet: Carmen	„ 34.—
Verdi: Aida	„ 34.—
Puccini: Turandot	„ 34.—
Erkel: Bán bán	„ 34.—
Mozart: Figaro lakodalma	68.—
Poldini: Farsangi lakodalom	„ 34.—
Leoncavallo: Bajazzók	„ 34.—
Thomas: Mignon	„ 34.—
Erkel: Hunyadi László	„ 34.—
Puccini: Tosca	„ 34.—

Kaphatók az UJ KELET könyvosztályában.

— **Tizenháromezer kilométernyi távolságra lehet már rádiózni.** Moszkvából jelentik: Egyik moszkvai rádióamatörnek hosszas kísérletezés után sikerült szikrtávíró útján érintkezésbe lépni a Havai-szigetek fővárosával, Honoluluval. Ez az eredmény rendkívül jelentősnek tekinthető, mert a két hely közötti távolság tizenháromezer kilométert tesz ki.

— **Amerikai vállalkozók házakat építenek Moszkvában.** Moszkvából jelentik: Egyik nagy amerikai építőcég a szovjetkormánytól concessziót kapott munkásbérkaszányák építésére. A cég százmillió dollár tőkével kezd bele a vállalkozásba, melyet tisztán kereskedelmi alapon kezel. A szovjetkormány a nagy lakásinségre való tekintettel, az amerikai céggel szemben kivételt tett a kérdésben. Ebben az évben, amint az orosz lapok jelentik, az amerikai cég háromszáz ilyen bérkaszányát fog felépíteni Moszkvában, mintegy tízezer lakással.

— **Egy közismert kolozsvári butorgyáros halála.** Antal Ernő, kolozsvári butorgyáros, aki már 30 éve dolgozott a piacon, szombaton éjjel váratlanul meghalt. Antal Ernő tekintélyes szerepet vitt a kolozsvári zsidó közéletben is, mint a zsidó hitközség gazdasági elöljárója, valamint a Chevra Kadisa alapítótagja és gondnoka. Temetése vasárnap délután ment végbe óriási részvét mellett az általa rendezett új temetőben. Az elhunytban Lax A. Szalvátor, a kolozsvári zsidó hitközség főtitkárja apóst gyászolja.

— **Megjelent a «Remény» ifjusági folyóirat februári száma.** Tartalma: David esillaga (regény), Lehmann A zsidók nagy védője. Cserkészlet, bélyeg, sakk, rejtvény rovat. Megrendelhető az Uj Kelet könyvosztályában.

— **A kolozsvári zsidó Nőegylet felolvasásai.** A kolozsvári zsidó Nőegylet rendes heti felolvasó gyűléseit folyó hó 7-én, csütörtökön délután hat órakor újból megkezdte. Az első előadást dr. Marton Ernő, az Uj Kelet főszerkesztője fogja tartani. Belépődíj nincs.

PARADTSÁG, KIMERULTSÉG megtartja az élekedvet. Egy csésze Ovmaltine frissé, üdévé teszi az ellankadt szervezetet.

— **Az amerikai tudományos intézet évi lakomáján bemutatták a látható hangot, a hallható fényt.** Newyorkból jelentik: Az amerikai tudományos intézet szokásos évi lakomáján tegnap szenzációs új technikai csodákat mutattak be, melyeknek leírásával tele van az amerikai sajtó. Különösen nagy hatása volt a látható hangnak, a hallható fénynek, a mesterséges villámnak, továbbá egy olyan kobalt ötvözetnek, mely olyan kemény, mint a gyémánt. A bemutatás végén egy rendkívül finom lövelő műszert mutattak be, a melynek segítségével még az arcpírulás által a bőrön okozott hőemelkedést is meg lehet mérni.

— **A Nobile-expedíció vizsgálóbizottsága kedvezőtlen jelentést nyújtott be Mussolininek.** Rómából jelentik: A Nobile-expedíció vizsgálóbizottsága tegnap nyújtotta be Mussolininek jelentését mely hír szerint kedvezőtlenül hangzik Nobile nézve. A jelentés szerint a katasztrófát a léghajó rossz manőverezése és a gép hiányosságai okozták. Nobile menekülésére, folytatja a jelentés — nincs mentő, sem enyhítő körülmény. A segélyexpedíciók bámulatosan dokumentálták az emberi szolidaritást, mely különösen a Krasszin jégtörő személyzetének és Amundsennek tetteiben nyilatkozott gyönyörűen meg.

Előkészületben

SZABÓ IMRE

utijegyzetei

AZ UJ BALKÁN

A Balkán népei a béke tizedik évében

A balkáni zsidóság az új világhelyzetben.

Besszarábia, Bukovina, Erdély, Dobruđa, Orománia, Bulgária, Törökország, Jugoszlávia, Görögország.

Előjegyzéseket elfogad az Uj Kelet könyvosztálya

Hírneves orvosok

által ajánlott csodás hatással bíró
gyógyiszap,

különösen köszvény, reuma, idegsokk isásban szenvedők áldása. Házilag alkalmazható. Kapható:

Bernát gyógyszeripárőző Marghita
jud. Bihar.

Prospektus ingyen. Fördőtulajdonosoknak nagy kedvezmény.

Szeszgyártás, szeszfűzők

nem alkalmazhatik
A szeszgyártás kézikönyvét

A leírásrészletesebb, legerőteljesebb módon megírt szakmunka. — Szerkesztették: Dr. Herics István Jenő és Osztróvszky Antal műgyetemi magántanok. — Ara fuzve 1100, kötve 1300 lej. Kapható az Uj Kelet könyvosztályában.

— **Németország egymilliárdkétszázmillió aranyárkat ajánlott fel jöváteli törlesztésül évente.** Párisból jelentik: A német pénzügyi jöváteli reformjéről tárgyaló tanácskozáson, mint megbízható helyről jelentik, Németország képviselői egymilliárdkétszázmillió aranyárka évi törlesztést ajánlottak fel. Franciaország és Anglia delegátusai ezt az összeget kevésnek tartják és nem hajlandók tárgyalási alapul sem elfogadni. Antant részről ugyanis legalább kétmilliárd árka évi törlesztésre számítanak.

— **Véres kommunisztatüntetés Trotszkij miatt Berlinben.** Berlinből jelentik: A kommunista internacionálé tíz éves fennállásának évfordulóján a berlini kommunisták tegnap tüntető menetet rendeztek Berlin utcáin melynek élén hatalmas vörös zászlót vittek. A rendőrség egyik utcában felakarta tartóztatni a menetet, amire a tömeg ködöbálásokkal válaszolt. Közben valóságos csata fejlődött ki, melynek folyamán az erősitéseket kapott rendőrség fegyverét is használta. A leadott riasztó lövésekre a tömeg egy része menekülni kezdett és a járó-kelő asszonyok és gyermekek közül többet letaposott. A rendet csak nehezen sikerül helyreállítani. A rendőrség tizennyolc tüntetőt tartóztatott le. Röviden a felvonulás után egyik hetilap friedrichstrassei szerkesztőségét a lapnak Trotszkij támadó cikke miatt, eddig ismeretlen emberek szétrombolták. A támadók a kihívott rendőrség megérkezése előtt elmenekültek a tett színhelyéről.

Párisi divat. Szombaton este lesz a Párisi divat című operette újdonság preméereje. Aki a budapesti színházi eseményeket figyelemmel kíséri, az tudja hogy az idei évad legnagyobb operette skere ott a Párisi divat volt. Budapest leghatalmasabb befogadó képességű színházában, a Városi színházban játszották eddig 60-szor és soha egyetlen egy üres hely nem maradt az óriási nézőtérén. A Párisi divat sikere elhomályosított minden más operette-sikert. A Párisi divat-ot a Régi nyár sok sikert látott szerzői írták. A Párisi divat Kolozsvárott kitűnő szereposztásban (Kondor Ibolya, Betegh Bébi, Tompa Béla, Ihász Aladár, Selmeczy Leo) kerül színre. Szombaton első előadás, vasárnap 6 órakor és este 9 órakor s a rákövetkező hét minden estéjén.

Több
a Kolo

Az i

(Claj-Kol
Kelet tud.)
meg Ugron
kolozsvári Ta
RT. 34-ik é
rend előtti
kal emlékez
na János t
ról amelyek
tek meg.

Bacsánzi
jesztette el
amely ráma
gazdasági v
masak hossz
és immobil
Ezért az in
folyó üzlete
sére terjedt
azonban a
közérdek s
mutatkozott
Igy a mult
fizetési nehé
hasznu Tak
rát teljes fe
lehetővé tet
tesek teljes
szélybejuto
fontos szaná
lavaly a Hit
vári Keresek
melynek ere
ben lévő Bo
tásának hián
Ennél az int
érdekeltség
nyújtott a b

Március 19
sét a Banca
S. A. Március
Banca Marn
mérlegmegár
Az ülésen az
1928. évi mé
vesztéségszá
fizetendő osz
az igazgató
lézet rendes
19-ikén delu
Beállították
lét. A pénzü
ben értesitet
kat, hogy az
alapján beti
nált fenyofo

Rendelet
fogasztási
nisztériumna
egyés vámb
azzal, hogy
után kell fo
Erre való t
most körren
hogy minden
három lej fo
denaturált o
illetéket fize

Lebélyegzi
vényeit. Tav
tünést kelte
nus alapítás
intézet rend
kimondotta,
ségek s a ké
a bank alap
millió lejre
részvényesek
peticionált i
mely a csod
fogatódjá, a
mossági trös
Averescu-ko
telefonanyag
kötne Román
volt egy hal

Közgazdaság

Több mint 14 millió fiztá nyereséget realizált a Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank Rt.

Az intézet közgyűlése 17 lej osztalék kifizetését határozta el

(Cluj-Kolozsvár, március 4. Az Uj Kelet tud.) Vasárnap délelőtt tartotta meg Ugron István elnökletével a Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank Rt. 34-ik évi rendes közgyűlést. Napirend előtt az elnök kegyeletes szavakkal emlékeztet meg a hirtelen elhalt Minna János ügyvezető-igazgató érdemeiről, amelyeket jegyzőkönyvileg örökített meg.

Bacsánzi László vezérigazgató terjesztette elő az igazgatóság jelentését, amely rámutat arra, hogy az elmúlt év gazdasági viszonyai sem voltak alkalmasak hosszabb lejratú üzletkötésekre és immobil természetű terjeszkedésekre. Ezért az intézet tevékenysége főképpen folyó üzleteinek ápolására és fejlesztésére terjedt ki. Nem mulasztotta el azonban a Hitelbank, hogy ott, ahol a közérdek szempontjából szükségesnek mutatkozott, segítséget ne nyújtson. Így a múlt év elején immobilitása miatt fizetési nehézségek közé került Közhosszú Takarékpénztár Rt. felszámolását teljes fedezet mellett átvette és így lehetővé tette, hogy a hitelezők és betétesek teljes egészében hozzájutottak veszélybejutott követelésükhöz. Még két fontos szanalási akciót hajtott végre tavaly a Hitelbank. Az egyik a Kolozsvári Kereskedelmi Banknál történt, a melynek eredményeire az érdekeltségében lévő Borgói Papiripar Rt. rentabilitásának hiánya káros befolyással volt. Ennél az intézetnél a Hitelbank minden érdekeltség vállalása nélkül segítséget nyújtott a helyzet szanalására, aminek

eredménye máris mutatkozik. Ugyancsak segítségére sietett az intézet a Szamosújvári Hitelbanknak is, amelyre a Szamosújvári Kereskedelmi Bank összeomlása által felidézett válság szintén kihatással volt. A Hitelbank, mint a meggyőződött az intézet bonitásáról megszerezte részvényeinek többségét és ezáltal az érdekkörébe vont bank helyzetét konszolidálta.

Az egyes üzletágak ismertetéséből kitűnik, hogy a Hitelbank az elmúlt évben minden téren jelentékeny gyarapodást ért el. Legfőjelemreméltebb a betétállomány nagyarányu emelkedése, a mely 156 millió lej szaporulattal elérte a 625 millió lejt. Ugyancsak nagyarányu növekedést tüntettek fel a kihelyezési tételek is. Az intézet vidéki fiókjai valamint affiláció üzletkötők állandó fejlődése mellett szintén szép eredményeket értek el. Jelenleg a Hitelbank 42 és félmillió lej részvénytőke és körülbelül 44 millió 800 ezer lej tartaléktőke felett rendelkezik és az elmúlt évben realizált 14 millió 126.044.35 lej fiztá nyereségből 17 lej osztalékot fizet.

A közgyűlés a jelentést egyhangulag megelégedéssel vette tudomásul, jóváhagyta a mérleget és megadta a felmentvényeket. A választások során három új igazgatósági tagot választottak be Erney Károly, Milos György és dr. Viski László személyében. A közgyűlést követő igazgatósági ülés dr. Ivacsokovics Mátyás intézeti ügyosztályvezető jogosultsággal ruházta fel.

Március 19-ikén tartja meg közgyűlést a Banca Marmorosch, Blank et Co. S. A. Március elején tartotta meg a Banca Marmorosch, Blanc et Co. S. A. mérlegmegállapító igazgatósági ülését. Az ülésen az igazgatóság jóváhagyta az 1928. évi mérleget valamint a nyereségvesztésszámlát. A részvényeseknek ki fizetendő osztalék megállapítása után az igazgatóság elhatározta, hogy az intézet rendes évi közgyűlést március 19-ikén délután hat órára hívja össze.

Befiltották a fenyőfacsemetek kivételét. A pénzügyminisztérium körrendeletben értesítette az összes vámhivatalokat, hogy az erdészeti hatóságok átírata alapján betiltja a karácsonyfához használt fenyőfacsemetek kivételét.

Rendelet az importált növényi olajok fogyasztási illetékéről. A pénzügyminisztériumnak tudomására jutott, hogy egyes vámhivatalok ninesenek tisztában azzal, hogy mely fajta növényi olajok után kell fogyasztási illetéket fizetni. Erre való tekintettel a vámhivatalok most körrendeletet kaptak, amely közli, hogy mindenféle növényi olaj különként három lej fogyasztási illeték alá esik, a denaturált olajok azonban csak 1.50 lej illetéket fizetnek.

Lehelyezik a Banca Danubiana részvényeit. Tavaly augusztusban nagy felhajtást keltett orszagszerte az aversekánus alapítású Banca Danubiana pénzügyminisztérium közgyűlése, amely kimondotta, hogy az intézetet ért veszteségek s a kétes követelések leírása után a bank alapítókéjét 100 millió lejről 30 millió lejre kell leszállítani. Ezt a kisrészvényesek által eredménytelenül megpeticionált intézkedést az intézetnél, a mely a csődbejutott Banca Natíonei jogutódja, a svédországi Ericson villamosági tröszt forszírozta, amely az Aversecu-kormány idején nagyarányu telefonanyag-szállítási üzletet akart kötni Romániával és ehhez szükséges volt egy helyi bankra. A svéd tröszt,

amely egyébként most újabb ajánlatot tett a telefon- és távirtdahálózat újráépítésére, szanalój akarja a Banca Danubianát és ezért az intézet alapítókéjét 30 millióról 60 millióra emelik és az új emisszió kétharmadát a külföldiek veszik át. A régi kibocsátású 250 lej névértékű részvényeket 75 lejre bélyegzik le március 7-iktől kezdődőleg. Az intézetnek a Calea Victoriei levő palotája, a melyre több vételi ajánlat érkezett be, továbbra is a bank tulajdonában marad

Mihalache miniszter a földreform igazságtalanságainak orvoslásáról. A földmivelésügyi minisztérium a napokban, mint megirtuk, rendeletet küldött a vármegyei prefektusoknak, a földosztás részesültjeiről készített listák revíziója tárgyában. Ezzel a rendelettel kapcsolatban Mihalache miniszter hivatalos kommuniké adott ki, amelyben közli, hogy kizárólag az agrárreform alkalmazása során elkövetett viszársalések orvoslásáról van szó. A rendeletnek nem az a célja, hogy a véglegesen lezárt névjegyzékeket, melyek alapján a kisajátítások eddig történtek megsemmisítse, és a már végrehajtott munkálatok felborítását sem előzza. Kizárólag azoknak a helyzetét fogják vizsgálat tárgyává tenni, akik visszaélés, vagy tisztességtelen eszközök révén kerültek a névjegyzékbe. Ezeket törölni fogják, viszont beírják azokat, akiket igazságtalanul kihagytak a listából. Magától értetődik, hogy az, ha valakit beírnak a listába, egyáltalán nem jelenti még azt, hogy azonnal földet kap, mert a földosztás csak olyan mértékben történhet, amilyenben törvényes eljárással kisajátított föld áll rendelkezésre.

Mégis leszállítják az importvámok szorzószámát? A különböző kereskedelmi testületek részéről történt inter-venciók hatása alatt az ipar- és kereskedelemügyi minisztérium a pénzügyminisztériummal együtt tanulmányozás tárgyává tette az aranylejtben megállapított importvámok kiszámításánál használt 40-es szorzószám leszállításának kérdését. A napokban speciális bizottságot neveznek ki, amelynek az lesz a feladata, hogy olyan megoldást találjon, amely a kincstár vámbevételeit nem érinti, viszont a vámok szorzószámját összhangba hozza a stabilizált lej értékével.

Nagyobb vigyázattal kell a határra érkező árukat elvámolni. Az ipar- és kereskedelemügyi minisztérium átirat a pénzügyminisztériumhoz, hogy a vámközégek a határra érkező áruküldemények kibontásakor és visszacsomagolásakor igen tekintélyes károkat okoznak az importőröknek azzal, hogy különösen minták vételénél, nem vigyázhatnak eléggé és így az áruk megrongálódnak, eltörnek és összehányódnak. A pénzügyminisztérium az átirat alapján szigorú körrendeletet intézett a vámhivatalokhoz, amelyben felszólítja őket, hogy a külföldről érkező árucsoportok kinyitásánál és visszacsomagolásánál a legnagyobb gondossággal járjanak el, hogy az áruk bármilyen rongálódása elkerülhető legyen. Különösen a gyárak részére szóló műszaki cikkeknél kötelező a legnagyobb óvatosság, mert ezeknél a legkisebb rongálódás is az egész darabot hasznavehetetlenné teheti. Az ilyen küldeményekből többé nem szabad mintát venni és ha vitás eset miatt szükséges a minisztérium döntése, akkor egész darabokat kell felküldeni.

SPORT

A romániai vívósport kiemelkedő eseménye volt a Haggibbor országos vívóversenye

(Cluj Kolozsvár, március 4. Az Uj Kelet tudósítójától.) Románia vívósportjának kiemelkedő eseménye volt a Haggibbor kétnapos vívóversenye, amelynek megrendezésével a Haggibbor a vívósport további fejlődését lendítette előre. Nálunk, ahol a futballon kívül csak egynehány egyesület kultivál egyéb és nemesebb sportot és ahol a magasabb sport-szellemet, komoly és ambiciózus munkát igénylő sportágak népszerűségben is elmaradnak az idegizgató tömegsportok mögött, nagyjelentőségűnek kell tartanunk a Haggibbornak azt a teljesítményt, amellyel a téli szezon legnívósabb versenytét megrendezte. Reméljük, hogy a példaadás meghozza gyümölcseit és Románia vívósportja hasonló versenyeken keresztül fog a fejlődés útján elindulni.

Két napig tartó küzdelem után, változatos mezőnyekkel és szép összecsapásokkal tarkítottan fejeződött be a verseny amely Erdély legjobb vívóinak találkozó helye volt és bár végső eredményei nem fedik teljesen a tényleges erőviszonyokat, mértékül szolgál az ezután megrendezendő versenyeknek. A versenyen, különösen a vasárnap délutáni döntő mérkőzéseken, Kolozsvár sportszerető közönsége megjelent és lelkes ünnepléssel adózott a fiatal vívók teljesítményének. Negyven versenyző indult a versenyen, akik igen nívós mérkőzéseken bizonyították be, hogy a vívósportnak Romániában még nagy jövője van.

Késztelen, hogy a Haggibbor vezetőségét a legnagyobb elismerés illeti a verseny gyors és hibátlan megrendezéséért. De épen a gyors és feszült iram, mely a két napos verseny lebonyolításához szükségessé vált, tette irrealissá a végső eredményeket. Vívóink nagyszabású harcokba, ha pedig bírnak is a

helly előléréssel, nem rendelkeznek azzal a versenyrituállal, mely az egymás utáni asszók lejézéséhez szükséges. Epen ezért ajánlatosnak tartjuk, hogy nagyobb országos versenyek megrendezéséhez három napot irányozzanak elő a jövőben. A Haggibbor vívóversenyén természetesen csak azok lehettek győztesek, akik fizikummal és ideggel bírták a két napot és két éjjelt igénybevevő munkát.

A verseny győztese Losonczy Mihály KAC, a kitűnő kolozsvári vívó ló, aki nek elsőbbségét azonban erősen veszélyezteték Herczeg és Mózes Haggibbor, valamint Deheleam Vivóklub. A zsűri tagjai lelkes, merés és pontos munkával végezték el feladatukat. Dr. Cozma, Pop Marian őrnagy, dr. Gabányi, Stottor Aladár, David János, Ifj. Szele Márton és Zádor Árpád vették ki az oroszlanrészt ebből a nehéz munkából.

A verseny eredményei:
Kolozsvár város törbajnoksága. 1. Losonczy Mihály KAC 8 győzelem. 2. Deheleam Adrian Vivóklub 7 győzelem. 3. Herczeg Tivadar Haggibbor 6 győzelem. 4. Weinberger István ATE 4 győzelem (27 kapott tuss). 5. Mózes Jenő Haggibbor 4 győzelem (31 kapott tuss). 6. Bartunk József KAC 2 győzelem. 8. Markovics T. Universitatea 1 győzelem és 9. Fischer Béla Haggibbor 1 győzelem.
Kolozsvár város kardbajnoksága. 1. Losonczy Mihály KAC 8 győzelem. 2. Deheleam Adrian Vivóklub 7 győzelem. 3. Mózes Haggibbor 5 győzelem (23 tuss). 4. Szabó MSE 5 győzelem (25 tuss). 5. Császár MSE 5 győzelem (28 tuss). 6. Stern ATI 3 győzelem. 7. Winteritz ATE 2 győzelem. 8. Fischer Haggibbor 1 győzelem és 9. Lántzy KAC győzelem nélkül.

A törversenyben tizennyolc versenyző indult, akik három 6-os csoportban vívták meg az elődöntőt. Az egyes csoportok három első helyezettje döntőbe jutott. A kardversenyben harminohatán indultak. Itt tehát hat 6-os csoportban indultak az előmérkőzésre és az egyes csoportok három első helyezettjéből alakított három csoport vívta meg az elődöntőt, amelynek három első csoporthelyezettje jutott a döntőbe. Az értékes tiszleletdíjakat dr. Erős Vilmos, a Haggibbor ügyvezető alelnöke osztotta szét a versenyzők között. Köszönet illeti Biró Andork, Barnáth Mórt, báró Bánffy Jánost és a Comitetul Regional, akik ajándéktárgyaikkal támogatták a Haggibbor a győztesek megjutalmazásában. A Haggibbor vívószakosztályának elnöke, Zádor Árpád hetek óta tartó fáradhatatlan munkával készítette elő a versenyt és a vívószakosztály többi tagjainak precíz együttműködése kellett ahhoz, hogy a verseny országos jelentőségű nívóján peregjen le.

APRÓHIRDETESEK
Egyszer közlésnél egy szó 3 lej, vastagabb betűvel 10 lej. Legkisebb apróhirdetés 5 lej. Állástkeresőknek 30 százalékos kedvezmény. Ap óri detések díja előre fizetendő. Jelzés levelet csak úgy továbbítunk, ha portó bélyeg mellékelve van. Eljegyzési díj 250 lej. előfizetőknek 150 lej.

Megvételre kérek kb. 30x40 cm. használt, jókoraan levő, lá bal taposó téglaysajtót. Horovitz-nyomda Viseul de sus. 1671

Sajtíkszítók
Nyelmeze. A legkisebb sajtó a schw-ici tejsoltóval készül. - Hatásos, nem romlandó készítmény. Egger & Co. Rt. vegyészeti gyár, Cluj. Ugyan- sít kapható a Sajtíkszítés kézikönyv 20 lej előzetes beküldés ellenében.

Zsidó tanítót keres kisgyerekeihez március 15-re teljes elhatással és 800 lej fizetéssel. Benjám n Izsák Suplac, posta Bachnea. 1672

Különbejárata szabát kérek. A. Ant. tok árak megjelölésével. "Delicatesse" Pétér 6. sz. alá kérek.

Inkasszói
vagy
akvizitóri
állást keresek. A helyi kereskedők körében régi üzletekötöt téssem van. Jó referenciákkal rendelkezem. Sz- ves a nálomat. "Korrelt" j ligere a kadoba kérek.

Kerestünk: vaskereskedőket és butor, yaresokat látogató utazó ügy. ökök kurr. es cikk elhelyezésére. Ajánlatokat e nap biadó ába "Agili." jellegre kerünk.

Makulaturapapír eladó az Uj Kelet híradóhivatalában.

A muzsikus ember

Írta: Salom Aléchem. — Szabó Imre fordítása

Rucheled pedig akaratlannal is megnézte. Soha még ilyen csurnyának nem látta... Összehasonlította a másikkal, azzal az átkos varázslóval, Stempenyuval. Valóban Majse Mendel az, aki itt fekszik? Az a Majse Mendel, akinek fehér szép bőre van, beszédes szép szemei, aki okos vicceket mond. Ő az, akivel együtt állott az esküvő napján a baldachin alatt? Valóban Majse Mendel ő.

Első eset volt életében, hogy összehasonlítást tett férje és egy másik között. A másik Stempenyu volt.

A paróka-lakoma

Amikor a rákövetkező napon Chaim a samesszi felesége, Dvose Malke és egy másik asszony elhozta a paróka lakomára való meghívót, Ruchele már a legújabb divat szerint szabott ruha volt. Kék selyemből készült fehér csipkével, széles ujjakkal, mint ahogy azt annakidején Mazepewkában divat volt. Az selyem kék kendő kacéran megmutatta egész frizuráját és vastag hajfonatát. (Meg kell jegyezni, hogy idegen hajfonatok voltak, saját szép szőke haját mint házasszony nem mutathatta). Azonfelül rajta volt a szesz ékszer, amely állott briliáns külön-függőkől hosszú aanyláncból, egy gyöngyfűzéből, bróssból és gyűrűkből.

Ebben az ünnepi öltözékben ült Rucheled szobájában és várt addig, amíg Dvose Malke toalettet csinál. Majse Mendel ma is a tegnapi pozíciójában fektett az ágyon, szája nyitva volt és hortyogott. Rucheled hozzámént, kissé félre és nevére szólította. Majse Mendel felnyitotta szürke szemét és eábámult. Nyilván nem ismerte meg.

— Majse Mendel — mondotta Rucheled kissé feléje hajolva nem ismersz meg? Mit bálulsz reám? Bizonyára nagyon tetszem neked ebben a fátyolban.

— Ugyan kérlek... hagyj aludni...! E szavakkal a másik oldalára fordult és újra beindította a hortyogást.

Dvose Malke közben elkészült az öltözködéssel és Ruchelével együtt eltávozott a paróka-lakomára.

Rucheled a menyasszonyt már „fátyolozatlanul” találta. A két barát megcsókolta egymást és azonnal buzgó beszélgetést kezdett, ahogyan az már fiatalasszonyok között szokásban van.

A szoba pedig lassanként megtelt vendégekkel. A család mindenféle süteményt helyeztek az asztalra, mandulatorlát, pogácsát és rakott fészét. Ott volt persze jónehány koldus is. Chaim Benzion Glock ide-oda futott, a bársonysapka ide-oda mozgott a fején, felesége pedig rekedt hangon kommandírozott.

— Egészen boldogtalanra teszték, odaállítjátok a süteményeket és édeségeket, ahová legkevésbé tartoznak. Es hol a snapzosüveg? Es hol vannak a poharak... Micsoda lakoma! Annyi pénzbe kerül és tessék. A végén... Nincsenek itt muzsikuskok sem... Erigy csinálj amit akarsz.

— Csend legyen, — kiáltott Chaim Benzion. Mit lamentalsz?... Semmit a világn nem csinál, csak egye panaszkodik és szitkozódik!! Különb, és olyan nagy esett terád kiházastani egy gyermeket?! Hiszen nem először

törtérik... Nézzenek csak oda, alig tud már egy szót kihozni és megint foly — Ki kiabál? Bolond ember, ki kiabál? —

— Tudom én, ki kiabál? Ellenkezőleg. Mond meg te, ki kiabál?

— Én nem kiabálok, az bizonyos. Te kiabálsz!

— Én kiabálok? Én? Talán éppen fordítva!

— Hogy kiabálsz, Chaim Benzion! Mi van veled?

— Én kiabálok? Csak azt mordom, hogy legyél csendben.

— De ezt is kiabálsz, te örült!

— Dnága szívem, nagyon kérlek, halgas már!

— Jó reggelt, vőlegény, vőreggelt menyasszony, jó egészséget a rokonoknak, minden jó barátoknak, isten éltesen benrűnkelt! Tessék, megkezdődik a játék.

— Gyomor és bélzavaroknál, étvágytalanságnál, szorulásnál, főfűvadásnál, gyomorégésnél, felbőgésnél, szédülésnél, homlokfájásnál, hányingernél 1—2 pohár természetes «Ferenc József» keserűvizet alaposan kitisztítja az emésztőutakat. Közkezdőkben jelenléteben olvassuk, hogy a Ferenc József vizet még a fekvő betegek is nagyon szívesen isszák és általános dicsérik. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

E szavakkal nyitotta meg Chaim Benzion az ülést. A lakodalom másik része is megkezdődött, a vendégek megmosták kezeiket és az asztalhoz ültek. A muzsikuskok a szerszámok felé nyultak és Stempenyu megint muzsikus bravurokat akart mutatni. Ezúttal vadonatúj darabokat játszott, a társaság extázisba esett és ünnepi hangulatban figyelt. Minden szem Stempenyu felé irányult, csak Rucheled nézett másfelé. Mindazonáltal csak „öt” látta, csak „öt” érezte, tudta, hogy az egész idő alatt figyelni és csak amikor a játéknak vége volt és a társaság „hu!” és „ha!” kifejezésekkel nyilvánította meg csodálkozását, csak akkor emelte fel Rucheled két szemét. Felemelte és megcsodálta Stempenyut a varázslatos muzsikust.

— Mit szóltok hozzá! szolt hirteeln Rucheléhez a menyasszony.

— Kire gondolsz? — kérdezte Rucheled naivul.

— Kire? Stempenyura! A szépséges ezermestre. Igaz?

Rucheled szót sem szolt, d érezte, hogy a vér az arcába szökik. A menyasszony észrevette, hogy Rucheled elvörösödik.

— Mi van veled, Rucheled?

— Igen. Itt borzasztó meleg van. Egy szerien nem lehet kibírni. Pillanatig ki kell mennem a szabadba, mert itt meg kell fulladni, — felelte és eltávozott. Az ajtó mellett el kellett mennie a muzsikuskok előtt. Amikor Stempenyu szemével találkozott és a szive dobogni kezdett. Olyan érzés vett rajta erőt, amit azelőtt soha nem érzett. Az ajtónál pedig találkozott Chaim Benzionnal, aki valóságos zsidó volt és félt az asszonyoktól. Amikor megpillantotta Ruchelét, szokása szerint, jobbra fordult, Rucheled, azzal a számdékkal, hogy helyet

adjon neki, szintén jobbra ment, mire a férfi balfelé knyarodott, Rucheled pedig követte. Ilyen módon néhányszor ke reszteződtek az utjaik, Chaim Benzion végül odaszorult a falhoz és ekkor Rucheled számára lehetővé vált, hogy elhagyja a szobát és kijusson a szabadba.

Rucheled életrajza.

Kint szintén tikkasztó volt a levegő. Juniusi forró nap sütött anap korongja a zeniten állott és könyörtelenül küldötte le a földre sugarait. Fényhullámaim leengedte a mazepewkai házak szalmádól és fából való tetőire.

Rucheled éppen a piactéren járt. A tér széles volt és kietlen. Az apró boltok nyitva állottak, előttük asszonyok ültek és kötöttek. Oldalt apróbb és nagyobb fazekak állottak számocával és kicsiny asztalkák különféle süteményrel. Egy kecske odafurakodott mirt egy tolvaj, a vásári asszonyok azonban elzavarták. Jött egy hatalmas parasztkoeci előtte két ökörrrel ami óriási port vert föl. A szekér mögött egy fiatal parasztleány baktatott széles karimájú kalapban, a hátán nehéz zsákkal. A parasztfiu meztelább volt, egy nagy komondor kísérte.

Rucheled hosszasan nézte ezt a köznapit és összehasonlította az ő kék selyemruhájával, a függővel, gyűrűvel és gyöngyével... Ugy érezte, hogy nem nagyon illik bele a ő figurája ebbe a környezetbe. Látta, hogy sem grófnő, sem piaci árus, sem ez, sem az, hanem egyszerűen zsidó gyermek, egy zsidó ember szerény leánya, aki „kosztot” eszik férje szüleinél, aki nem teszi kezét a hideg vízbe, akinek férje van de az a férj egyre csak a bet haimdrásban ül, vagy az utcán sétál és anekdotákat mond. Minél jobban megfigyelte befelé ezt a dolgot, annál nagyobb volt az a változás, ami végbement bensőjében. Különösen érezte magát, valahogy úgy mintha ma kezdene először gondolkodni. Vallami nagy ürességet érzett és világossá lett előtte, hogy valami hiányzik az életéből, valami, nem tudta pontosan, mi az a valami...

Rucheled egyszerű asszony volt minden körmönfonság és ravaszság nélkül, az volt, akit a gettóban zsidó leány nak mondanak. Számos gyermek között nevelkedett és azért már a szülei sem tekintették őt különös kincsnek. Apró gyerekek korában, testvéreivel együtt, a chederbe járt, később Motel Sproisnál imi tanult. Motel Spreis iskolájában barátaitól pedig különböző törtérikat és meséket hallott. Barátjai egyébként Ruchelét nagyon szerették, különösen, mert nagyon szépen énekelt.

Ne félj Rucheled, most nincsenek itt a fiúk, énekelhetsz.

Ijakk, vagy nagyok jelenlétében ugyanis Rucheled a világ minden kincséért nem let énekel volna.

— Erigy már, Rucheled, ne hagyj any nyit kéretni mtgadati!...

Rucheled pedig gyakran énekel resz kétő vékony hangján kedves kisjiddis dalokat a galambról, amely fent száll a hegytetőn és keresi párját.

(Folvt. köv.)

Színház-Művészet

A Magyar Színház műsora:

Kedd: Hivatalnok urak. (Rátkay Márton, a budapesti Király- és Magyar Színház művészeinek vendégjátéka. Napibérlet 30. szám. B. Sorozatszám: 294.)

Szerda: A zebra. (Párisi bohózat-ujdon-ság először. Rátkay Márton vendégjátéka. Premiérbérlet 31. szám. Sorozatszám: 295.)

Csütörtök: A zebra. (2-odszor. Rátkay Márton vendégjátéka. Napibérlet 30. szám. C. Sorozatszám 296.)

Péntek: Mersz-e Maery! Rátkay Márton vendégjátékával. Napibérlet 31. szám. A Sorozatszám: 297.)

Szombat d. u. 5 órákor: Nótás kapitány. (Mozihelyekkel: 50, 40, 30, 20 és 10 lej egy jegy ára. Karácsonyi Iliével, Kun Magdával, Sólom Gyözövel, Ihsz Aladárral. Sorozatszám 298.)

Szombat este fél 9 órákor: Párisi divat. (Operettujdon-ság először. A budapesti színházi évad legszenzációsabb sikerű ujdonsága. Kondor Ibo-lyával, Betegh Bebével, Tompa Bé-lával, Ihsz Aladárral. Premiere bérlet 32. szám. Sorozatszám: 299.)

Vasárnap délután fél 3 órákor Gyurkovics fiuk. (Operettujdon-ság mérsékelt helyekkel. Sorozatszám: 300.)

Vasárnap délután 6 órákor: Párisi divat. (Operettujdon-ság 2-odszor. Reg-des helyekkel. Sorozatszám: 301.)

Vasárnap este 9 órákor: Párisi divat. (Operettujdon-ság 3-adszor. Bérlet-szünetben. Sorozatszám: 302.)

A Magyar Színház mozi-műsora:

Kedden 4 és 6 órákor: Az asszony és a kártya (Adolph Menjouval.)

Szerdán 4 és 6 órákor: Az asszony és a kártya (Adolph Menjouval.)

Csütörtökön 4 és 6 órákor: Az asszony és a kártya (Adolph Menjouval.)

Pénteken 4 és 6 órákor: Az asszony és a kártya (Adolph Menjouval.)

A Nemzeti Színház és a Román Opera heti műsora:

Kedd: Crina.

Szerda: Folygó hollandi, I. Nona Otescunak, a bukaresti Román Opera dirigensének közreműködésével.

Csütörtök: Botcsinálta doktor. (Gyermekelőadás.)

Péntek: Szöktetés a szerájból. I. Nona Otescu közreműködésével.

Szombat: Crina.

Vasárnap délután: Aida.

Vasárnap este: Két eladó leány.

Hétfő: Traviata. (Gyermekelőadás.)

Kedd: A kardinális. (Bemutató.)

A színházi iroda közleményei:

Ma este kezd meg Rátkay Márton a vendégjátékát. Budapest legnépszerűbb színésze a Király- és Magyar Színház kitűnő művésze: Rátkay Márton ma este kezd meg négy estére tartó vendégjátékát. Ma este legnépszerűbb, legjobb szerepét: a Hivatalnok urak Roth bácsiját fogja játszani. Holnap este egy briliáns párisi bohózat-ujdon-ságban a Zebra-ban fogja láthatni a kolozsvári közönség Rátkay Mártont. Budapesten 100 előadásban játszotta Rátkay ezt a parádés bálás szerepet. Csütörtökön megismétlik a Zebra előadását, pénteken este pedig a Mersz-e Mary című angol peretteben lép fel Rátkay Márton.

Ma délután: Asszony és a kártya: Menjouval. Az Asszony és a kártya című izgalmas és érdekes film-ujdon-ságot vetítik ma is holnap is a magyar színházban. Főszereplő: Adolph Menjou. Előadások 4 órákor és 6 órákor.